

አትኩሮ አብ ገንዘባዊ ዓመጽ።

ገንዘባዊ ዓመጽ እንታይ እዩ።

ገንዘባዊ ዓመጽ፡ ሓደ ሰብ ንኻልእ ሰብ ንምቀጽጻርን ኣብ ልዕሊኡ ሓይሊ ንምህላውን ንገንዘብ ከም መሳርሒ ኸጥቀመሉ ኸሎ እዩ ዘጋጥም። ገንዘባዊ ዓመጽ ንሰባት ካብ ሓደ ዓመጽ ዝመልኦ ዝምድናዊ ርክብ ከም ዘይወጹ ኸገብሮም፡ ከወጹ እንተ ወሲኖም ድማ ንድሕንነቶም ኣስጋኢ ኸም ዝኸውን ከገብር ይኸእል እዩ።

ከሳዕ ከንደይ እዩ ዝውቑር።

ኣብ ኣውስትራልያ፡ ከሳዕ 16% ዝበጽሖ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ ዕምረን ገንዘባዊ ዓመጽ የጋጥሙን እዩ፤ ደቂ ተባዕትዮ እውን በዚ ኸጸለዉ ይኸእሉ እዮም።

ገንዘባዊ ዓመጽ ንኸሎም እተፈላለዩ ማሕበራዊ-ቀጠባዊን ዓሌታውን ድሕረ ባይታ ዘለዎም፡ ከምኡ ድማ እተፈላለዩ ጾታ ዘለዎም ሰባት ክጸሉ ይኸእል እዩ። ስንክልና ወይ ድማ ሕጻር ጸገማት ጥዕና ዘለዎን ደቂ ኣንስትዮ ኹብቲ ተራ ሕብረተሰብ ንላዕሊ ገንዘባዊ ዓመጽ ከጋጥሙን ልዑል ተኸእሎ ኣሎ።

ንገንዘባዊ ዓመጽ ምልላዩ

ገንዘባዊ ዓመጽ ዝውቑር እኳ እንተኹን፡ ንምልላዩ ግና ኣሸጋሪ ክኸውን ይኸእል እዩ፡-

ብዙሓት ሰባት ኣብ ሓደ ገንዘባዊ ዓመጽ ዝመልኦ ዝምድናዊ ርክብ ከም ዘለዉ ምርኣይ የጸግጥም እዩ።

ገንዘባዊ ርክብ፡ በብቑሩን ጅግኒሩ ምስ ግዜ እናዓበዩ ዝኸይድ ክኸውን ይኸእል እዩ።

ኣብ ገሊኡ ባህልታት፡ ሓደ ሰብ ንኸሎ ገንዘብ ሓንቲ ስድራ ቤት ክቈጻጸር ቅቡል ጊርካ ዝርካ ክኸውን ይኸእል እዩ።

ሓድሓደ ግዜ፡ ገንዘብ ከም ሓደ ብሕታዊ ጉዳይ ጊርካ ስለ ዝርካ ብግልጺ ኣይዝረበሉን እዩ።

¹ Kutin, Russell, Reid (2017), ኣብ ኣውስትራልያ ኣብ መንጎ ዝነብሩ መጻምድቲ ዘጋጥሙ ገንዘባዊ ዓመጽ፡ ልምዲ፡ ከንታት ጥዕና፡ ስንክልና፡ ገንዘባዊ ውጥረት፡ ጸብጻብ ህዝባዊ ጥዕና ኣውስትራልያን ኒውዝላንድን

ሰባት ብዛዕባ ገንዘባዊ ዓመጽ ንምዝራብ ክሓፍሩን ክኸብዶምን ልሙድ እዩ። ምልክታት ገንዘባዊ ዓመጽ፡ ሓገዝ ደሊኻ ናበይ ከም እትኸይድ፡ ከምኡ ድማ ኣብ ሓደጋ ገንዘባዊ ዓመጽ ንዝርከብ ኣባል ስድራ ቤትካ ወይ ዓርክኻ ብኸመይ ከም እትሕግዞ ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ።

ገለ ምልክታት ገንዘባዊ ዓመጽ፡-

Tigrinya

ገንዘባዊ ዓመጽ ኣብ ዘለዎ ዝምድናዊ ርክብ ኣለኻ እንተ ኼንካ ትጠራጠር ዲኻ፣
ንገዛእ ርእሰኻ እዚ ዝሰዕብ ሕቶታት ሕተታ፡-

መጻምድትኻ ሰራሕ ንኸይትጅምር ወይ ናብ ሰራሕ ንኸይትኸይድ ከልኪሉካዶ ይፈልጥ፤

ቦቶም ዝቐርቡኻ ሰባት፡ ገንዘብ ንኸይተለቱ ወይ ገንዘብካ ንኸይተውጽእ ጻቕጢ ተገይሩልካዶ ይፈልጥ፤

መጻምድትኻ ቀለብ ቁልዓ ምኸፋል ኣብዩ ወይ ቁልዓ ኣብ ምእላይ ምሕጋዝ ኣብዩካዶ ይፈልጥ፤

መጻምድትኻ ከሉ ኣታዊታት እታ ስድራ ቤት ኣብ ምንታይ መዓላ ኸውዕል ከም ዘለዎ ይቈጻጸር ድዩ፤

መጻምድትኻ ገዘውጻእካዩ ኸሉ ይቈጻጸር ወይ ድማ ንኸሉ ቅብሊት እቲ ዝግደግካዩ ነገራት ከተርእዮ ይሓተካ ድዩ፤

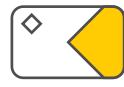
ገንዘብ ተኸሊእካ ወይ ድማ ነቲ ንግዥን ንደቅኻን ዝኸውን መሰረታዊ ወጻኢታት ንምሸፋን ገንዘብ ከትሓትት ተገዲድካዶ ትፈልጥ፤

ኣብ ኣታዊታት እታ ስድራ ቤት ኣበርክቶ ንኸይትገበር ተኸልኪልካዶ ትፈልጥ፤

ገንዘብ ምእንቲ ኸውሃበካ ገለ ዕዮ ኸትግዩ ወይ ድማ ኣለፋታት ከትገበር ተሓትትካዶ ትፈልጥ፤

ብሰምካ ልቓሕ ወይ ከረዲት ካርድ ከተውጽእ ተገዲድካዶ ትፈልጥ፤

መጻምድትኻ ንገንዘቡ ወይ ንገንዘብ እታ ስድራ ቤት ብምስጢር ድዩ ዝእዞ፤

ንገንዘብ ዝምልከት ዓበይቲ ውሳኔታት ከግበር ከሎ ርእይቶኻ ይጸግ ድዩ፤

ኣብቲ ናይ ስድራ ቤትኩም ንግዲ፣ ከይተኸፈልካ ኸትሰርኡ ጻቕጢ ይግበረልካ ድዩ፤

ብኸመይ ሓገዝ ከትረከብ ከም እትኸእል

- ንስኻ ወይ ካልእ እትፈልጡ ሰብ ገንዘባዊ ዓመጽ የጋጥም እንተ ኣልዩ፡ ወይ ድማ ብዛዕባ እዚ ርግጻኛ እንተ ዘይኮንካ፡ ከትረኸብ እትኸእል ዘይከፈሎ ኣገልግሎታት ኣሎ።
- ፈለማ ናብ **1800RESPECT** ኣብ **1800 737 732** ከትድውል ነተባብዓካ። እዚ ዘይከፈሎን ምስጢርካ ዝዕቀብሉን ኣገልግሎት እዩ።
- ተርጓሚ እንተ ደሊኻ፡ ናብቲ ኣገልግሎት ትርጉም ዝህብ ትካል (TIS National) ናብ **131 450** ደዊልካ እቲ እትደልዮ ቋንቋ ሓብሮም። ድሕሪኡ ናብ 1800RESPECT ኣብ 1800 737 732 ከድውሉ ሕተቶም። TIS National ብዘይከፍሊት ኣገልግሎት ዝህብ ትካል እዩ።
- ከም ኣማራጺ፡ ናብ **1800RESPECT** ኣብ **1800 737 732** ደዊልካ ተርጓሚ ኸግበረልካ ከትሓትት ትኸእል ኢኻ። እቲ ኣማኻሪ ዘድሊ ምድላዎት ከገብር እዩ።

ዝያዓ ዝርዝር ሓበሬታ እንተ ደሊኻ፡ ናብ [CommBank website](#) ኣቲኻ ነቲ Addressing Financial Abuse Guide ዝብል ሓበሬታ ኣንብቦ።